

Duszniki-Zdrój Rynek

15/D/21

Duszniki-Zdrój to miasto i uzdrowisko w dolinie Bystrzycy Dusznickiej. Osada powstała tu we wczesnym średniowieczu i była związana z traktem handlowym i zamkiem Homole, prawa miejskie uzyskała na początku XIV w. i nie miała charakteru obronnego - nie posiadała murów obronnych (w Ziemi Kłodzkiej podobnie było z Lewinem, Łądkiem, Międzyzlesiem i Bolesławowem). Wraz z państwem homolskim (była własnością jego panów) weszła w roku 1477 w skład hrabstwa kłodzkiego. Rozwijała się jako ośrodek hutnictwa żelaza, później tkactwa. W XVI w. powstał młyn papierniczy. Źródła mineralne znano już w XV w., ale ich lecznicze wykorzystanie rozpoczęto w 1769 r. W uzdrowisku od 1800 r. stosowano w kuracji oprócz wód także żętycę z mleka kóz i owiec hodowanych w okolicy, zwłaszcza na Koziej Hali. Gościli tu m.in. Fryderyk Chopin (na pamiątkę jego wizyty odbywają się międzynarodowe festiwale muzyczne) i Felix Mendelssohn-Bartholdy. Najlepszy okres dla uzdrowiska zaczął się po zbudowaniu linii kolejowej z Kłodzka w 1902 r. W następnych latach był to też znany ośrodek sportów zimowych. W kościele św. Piotra i Pawła zwraca uwagę ambona z 1720 r. w kształcie wielkiej ryby z mównicą umieszczoną w paszczy strojonej w zęby (ilustracja starotestamentowej przypowieści o Jonaszu, za karę połkniętego przez wielką rybę, a po 3 dniach cudownie uratowanego z tych opresji), a naprzeciwko niej przedstawienie św. Jana Nepomucena zrzucanego do rzeki. Ponadto bogaty ołtarz 14 Wspomożycieli w kaplicy bocznej. Muzeum Papiernictwa w dawnym młynie papierniczym z 1605 r., ze zbiorami starych druków, znaków wodnych i urządzeń do produkcji papieru. Także i dziś można uczestniczyć tam w ręcznym czerpaniu papieru. W rynku kamienna kolumna maryjna z 1725 r., słup służący w przeszłości prawdopodobnie jako pręgierz i dawny zajazd Pod Czarnym Niedźwiedziem, w którym nocował w 1669 r. abdykujący polski król Jan Kazimierz.

Wyraźnie oddzielona od starego miasta część zdrojowa znajduje się w głębi doliny Bystrzycy Dusznickiej.

Duszniki-Zdrój nazywają się tak od roku 2012.

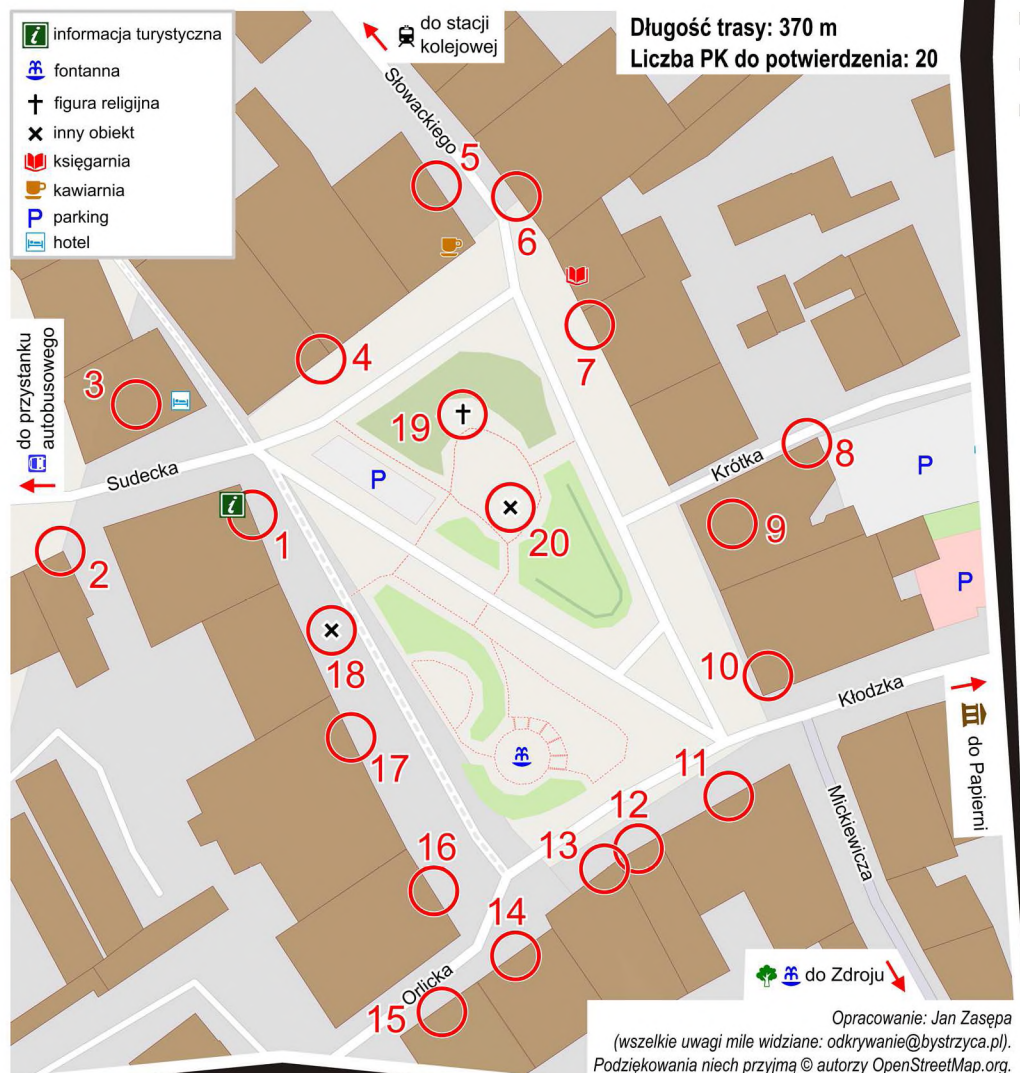
Wcześniej w nazwie nie posiadały dywizu.

Jeszcze wcześniej miasto to nosiło niemiecką nazwę Bad-Reinerz lub po prostu Reinerz.

Nazwy ulic również zmieniały się w czasie. Ale rynek zawsze był rynkiem, w każdym języku.

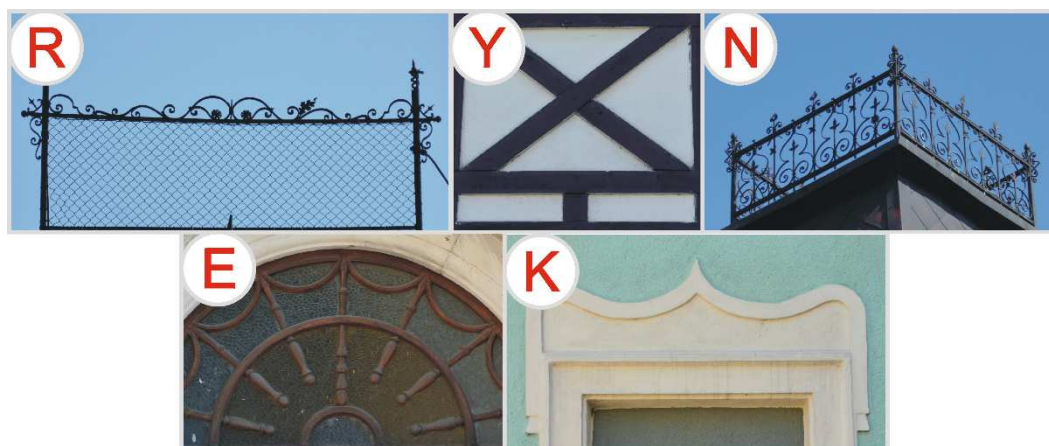
Ta trasa zaprasza do średniowiecznego i współczesnego centrum Dusznik: właśnie do rynku.

Na mapie okolicy dusznickiego rynku zaznaczono punkty kontrolne (PK). Znajdź je w terenie i w każdym odpowiedz na pytanie lub dopasuj zdjęcie. Jeśli chcesz być na liście osób, które przebyły trasę, odpowiedzi prześlij do organizatora.

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (15/D/21)

PK	miejsce	pytanie
1	Rynek 9. Dawniej w tym budynku mieszkał zasłużony i upamiętniony tablicą burmistrz Reinerz Paul Dengler, obecnie mieści się tu punkt informacji turystycznej.	Jakie numery są wykute w zworniku portalu?
2	ul. Sudecka 1	Jaką nazwę ta ulica nosiła dawniej?
3	ul. Sudecka 2 – hotel Sonata	Dopasuj zdjęcie.
4	Rynek 8 (zaburzona numeracja) – dawna restauracja Słowianka, jeszcze dawniej piwiarnia 'Reinerzer Brauhaus'. Przy lewym narożniku budynku zachował się 'brązowy' detal z lwami.	Jakie inicjały są wykute w zworniku portalu?
5	Rynek 12 – sztukateria	Co trzyma chłopiec?
6	ul. Słowackiego 2	Jaka data widnieje na portalu?
7	Rynek 14	Dopasuj zdjęcie.
8	ul. Krótka 2	Dopasuj zdjęcie.
9	Rynek 16	Dopasuj zdjęcie.
10	Rynek 17 / ul. Kłodzka (dawniej hotel Deutsches Haus) – podcieniowe przejście przekute w 2. połowie XX w. Na obrazie za szybą widać jak mógł wyglądać dusznicki rynek przed pożarem, który zniszczył miasto w roku 1844.	Trzech ludzi obsługuje wózek. Co jest na wózku?
11	Rynek 1 – dawny hotel Schwarzer Bär (Czarny Niedźwiedź). Na ścianie budynku umieszczono niegdyś pięć tablic upamiętniających pobyt w hotelu znamienitych gości. Do dziś zachowała się tylko jedna z nich.	Ile tablic pamiątkowych poświęconych jest pobytowi króla Jana Kazimierza?
12	Rynek 2 – największa kamienica przy Rynku	Dopasuj zdjęcie.
13	Rynek 3. W czasach przed wybudowaniem obwodnicy Dusznik w Rynku był przystanek autobusowy a w bramie tego budynku chronili się przed deszczem oczekujący na autobusy.	Jaka data roczna wykuta jest w zworniku portalu?
14	Rynek 4. Od dawna siedziba jakiegoś banku.	Ile półkolumniek zdobi fasadę kamienicy na czwartej kondygnacji?
15	ul. Orlicka 1	Jakie powitanie jest w lastrykowej posadzce wejścia?
16	Rynek 5	Na ilu kondygnacjach kamienicy są balkony?
17	Rynek 6 (dwie połączone kamienice – ratusz)	Jaka data jest wykuta powyżej herbu nad zwornikiem portalu?
18	W Dusznikach od roku 1946 odbywają się Międzynarodowe Festiwale Chopinowskie. Nic dziwnego, że parking dla rowerów wygląda właśnie tak.	Ile kluczy wiolinowych go zdobi?
19	Ekswotywna kolumna maryjna z roku 1725, wystawiona w podzięce za uratowanie miasta od zarazy. Jest to pierwsze na Ziemi Kłodzkiej (na Śląsku też takich wcześniej nie było) tego typu przedstawienie, wzorowane najprawdopodobniej na kolumnie w pobliskim czeskim Hronowie: Maria Zwycięska depta węży oplatającego kulę ziemską, a trzymane przez nią Dzieciątko Jezus przebija głowę węży długim jak włócznia ramieniem krzyża. Matce Boskiej z Dzieciątkiem Jezus towarzyszą św. Florian (jako obrońca przed ogniem) i św. Sebastian (jako obrońca przed zarazą).	Ile strzał tkwi w ciele św. Sebastiana?
20	Replika pręgierza (lub domniemany pręgierz) ustawiona na dusznickim rynku dzięki staraniom Ryszarda Grzelakowskiego. Oryginał nie zachował się, ale najprawdopodobniej stał nieopodal. Legenda głosi, że święto przy nim kęsa skazanego za uwodzenie mężatek, w tym żony jednego z dusznickich rajców. Był to ponoć pierwszy w historii przypadek ścięcia kęsa.	Ile łańcuchów posiada pręgierz?

Odpowiedzi należy przesłać za pomocą formularza dostępnego na stronie internetowej trino.pttk.pl oraz wyrazić zgodę na publikację na liście uczestników.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/67 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46 (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę TRInO.